Рік ... 102. (... Середа, 14. травня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration: Reichsstrasse 34.
Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Подвиги німецького летунства

БЕРЛІН, 13. 5. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:**

Минулої ночі німецьке летунство успішно заатакувало численні летовища в Південній і Середній Англії. В ганґарах, сховах, технічних будинках і маґазинах поґінних матеріялів вибухали сильні пожежі. На кількох летовищах скинено влучно бомби на уставлені важкі боеві літаки. Підчас дальших повітряних атак на промислові міста в надбережних околицях Південної й Середньої Англії вибухли великі пожежі в одній фабриці военних матеріялів у Мидлберу та в корабельних варстатах у Пембруці. Боеві літаки в морському каналі св. Юрія знищили з двох морських транспортів під охороною воєнних кораблів два торговельні кораблі містоти 16.000 тон і один пароплав-цистерну містоти 8.000 т. Крім цього важко ушкоджено бомбами 3 великі торговельні кораблі. Підчас випаду на побережжя Англії німецькі ловецькі літаки зістрілили 5 англійських ловецьких літаків типу Спитфаер.

В Північній Африці обостороння гарматна перестрілка. Німецькі спадні літака вночі на 11. ц. м. обкидали влучно бомбами найважчого калібру 3 ворожі англійські ескадри біля Бенґазі та примусили їх до відвороту.

На острові Мальті ескадри німецьких боевих літаків минулої ночі обкидали влучно бомбами летовище в Люка й маґазин торпед та корабельні варстати у пристані Ля Валетти. Спричинено великі пожежі й сильні вибухи.

Ворог значними силами минулої ночі скинув бомби, головно на Гамбурґ і Бремен. Матеріяльні шкоди в промислових заведеннях незначні; дальші шкоди повстали виключно в замешкалих дільницях. Між цивільним населенням є вбиті й ранені. Нічні ловецькі літаки зістрілили 7 англійських літаків.

У часі від 9. до 11. ц. м. ворог утратив 36 літаків, з чого 19 знищили нічні ловецькі літаки, 6 зістрілено в денних повітряних боях, 3 зістрілила протилетунська артилерія, 1 знищено на землі. Легкі воєнні кораблі зістрілили 3, артилерія фльоти 4 літаки. В тім самім часі пропало 18 німецьких літаків.

Підчас великої атаки на Лондон вночі на 11. ц. м. відзначилися особливо залоги боевих літаків, а саме: 1) авр. Ірінґ, ст. дес. Ленґер, підстаршина фон Гер і Вольф та 2) підпор. Корйблюм, підстаршини Ліхтґер і Шиpенґер та ст. вояк Шефер.

Німці зайняли острів Мільос

БЕРЛІН, 13. 5. — Німецькі війська зайняли смілівою атакою острів **Мільос**. Залога острова була зовсім заскочена. Забрано в полон 118 англійців і 200 кретанців.

Острів Мільос лежить на південному краю ґрупи Киклядів. Від північно-західного побережжя Крети віддалений Мільос заледви 120 км.

Пекельна ніч у Лондоні

Як виходить із звідомлень німецьких летунських ескадр, що приймали участь у бомбардуванні Лондону з суботи на неділю, ця відплатна атака була найжахливіша з усіх атак від початку війни. Від сумерку аж до ранку, всю ніч, гуділи німецькі мотори, сотки тон бомб розривних та понад сто тисяч запальних несли жах і руїну. Море вогню залило центр англійської столиці й береги Темзи, приносячи знищення праці останніх місяців у доках, шпихлірах, уладженнях пристані, праці, яка велась для направи всіх ушкоджень після попередніх знищень від німецьких налетів.

Англійські комунікати не подають подробиць, а лондонська радієва висильня — дуже скупа на відомості — зазначує, що, мовляв, „усюди майже спалахнули пожежі і в поодиноких місцях були шкоди".

Інакше інформує американська преса. Підчеркує всі ці знищення, цей жах у Лондоні, зазначуючи, що ця ніч не мала собі рівної та що будівлі летіли, як коробки сірників.

Війна в Іраку

БЕЙРУТ, 13. 5. — Пять англійських транспортових літаків намагалося висадити війська біля Гадіта, вузлової точки обох нафтопроводів, що ведуть до Триполісу й Гайфи, щоб перевести там саботажі. Один літак зістрілено, при чому забрано в полон 20 англійців. Дальші чотири літаки завернули. Щоб запобігти на майбутнє таким спробам, головне командування іракських військ розмістило свої літаки на головних точках нафтопроводу. Англійські літаки довший час кружляли над Баґдадом і бомбардували летовище, та без ніяких шкід ані жертв. Іракські війська, що облягають Басру, відступили на дальші становища, щоб не наражуватися на гарматний вогонь англійських військ.

Бої у Вазірістані

РИМ, 13. 5. — Військові відділи масудських племен напали в центральному Вазірістані на сильно скріплену англійську вантажну кольону та по завзятій боротьбі розбили її. Знову інші відділи тих племен поруйнували в околиці Покі важні для англійців шляхи. Біля Мірам-Шаха прийшло до боротьби між індійцями й англійською поліцією, при чому багато поліцаїнтів важко поранено.

Ми не змарнували 1940 року

Краків, 13. травня 1941.

У трьох останніх місяцях — березні, квітні й травні — майже не було такої української місцевости у Ґ. Ґубернаторстві, де не відбулася б господарська нарада, анкета чи загальні збори. Всюди обговорювано досяги за минулий рік та пляни праці на майбутнє. Самі тільки звичайні загальні збори місцевих кооператив, Окружних Союзів та їх централь, числом біля тисячки, а далі наради кружків і філій „Сільського Господаря" та всіх інших економічних установ, згуртували десятки тисяч наших громадян по селах і містах, а темою їх нарад було двигнення народнього господарства на українських землях у Ґен. Ґубернаторстві на вищий ступінь. 1940 рік був на тих землях першим роком, у якому можна було свобідно раду радити, вирішувати питання поправи того, що було занедбане, наболіле, творити власні господарсько-економічні орґанізації та обєднуватися в них до збірної праці. Обєднувалися рільники, ремісники, промисловці й купці. Нераз приходило це тяжко, бо ж це початки. А кожний початок трудний. Не було досвіду. В декого покутувала непевність.

Та недовго це тривало. Наш провід і наша преса стали зразу, без вагання, на своїй точці погляду: розбудувати наше господарське життя, використовуючи обставини, в яких ми знайшлися завдяки мілітарним силам великого німецького народу.

Наш народ, жадний свого власного життя, пішов за проводом і став до праці в нових обставинах, почав організуватися на новий лад. Повна тисячка самих тільки кооператив, збудованих впродовж несповна одного року — це один із багатьох доказів, що 1940 рік не пішов на марне.

І ось у цих трьох місяцях 1941 р. відбувався перегляд досягів. Не думаємо подавати цифрових даних про те, чи й якими матеріяльними успіхами могла похвалитися кооперація, що обєднує у 90 відсотках село і його рільниче населення, як виявлялося купецтво, ремісничий чи промисловий світ. Не будемо тут подавати товарових чи грошевих зіставлень в оборотах і приходах. Нам іде про цю динаміку людських духових і фізичних сил до дальшої праці.

Переглядаючи минулорічні осяги на основі звідомлень із місць, чи на основі того, що ми самі бачили як наочні свідки, а одночасно вслухуючися в голоси, що приходять до нас із усіх сторін, про конечність дальших і дальших зусиль — маємо право сказати сміло, що ці динамічні сили розбуджені й зорганізовані в наших господарських установах у 1940 році. Це великий здобуток на майбутнє.

Наш зорганізований селянин, чи робітник, купець чи ремісник уже вміє почувати себе громадянином, свідомим своїх обовязків. Він хоче бути творчим для добра загалу, бо знає, що через поправу долі загалу і йому буде краще жити. Він хоче й дбає про те, щоб установ, які він є членом, розвивалася, як це засвідчували голоси на зборах, анкетах і нарадах.

Американська допомога

(ПРОГРАМА І ДІЙСНІСТЬ)

Вже опублікували досить матеріялу про причини, розміри і труднощі американської допомоги для Англії, так що можна вже загально її підсумувати і оцінити. Вже давно встійнили всякого роду воєнний матеріял, що його на, чи без, поручення президента Рузвелта Америка повинна Англії доставити. Але справа не в тому. Важне, чи Америка має змогу той матеріял доставити.

Коли йде про піддержку Англії за допомогою передання кораблів, то вже й сам американський уряд заявив, що не може передати кораблів до виключного вжитку Англії. Старі кораблі з часів світової війни вже цілковито випродали, так що, згідно з твердженням американських мореплавських кругів, вони самі для власних потреб мусять „придбати" 60 кораблів по 10.000 тон місткости кожний. Для трансокеанської комунікації Америка має заледви 331 торговельних і 46 кораблів-цистерн загальної містоти 2,4 міліонів тон, яких вона сама для себе потребує.

Отже готових кораблів Америка ані продати ані виарендувати не може. А як з будовою нових? Минулого року в Злучених Державах збудовано загалом на 590.000 тон містоти нові кораблі, отже якраз стільки, скільки домагаються американські мореплавські т-за для себе. На рік 1941 пляновали збільшити будівельну програму до 860.000 тон містоти. Це не надто легко, тимбільше, що й попереднього року корабельні варстати цілий рік майже не працювали, а в 1938 р. доставили ледви 200.000 тон і кваліфіковане робітництво вже давно порозходилося. Які жступні є недостачі під тим оглядом, це виходить вже з воєнно-корабельної програми будови воєнної і торговельної фльоти. Згідно з повідомленням „Чікаго Дейлі Трібюн" з 19. IX. 1940 зі загальної скількости 328 воєнних кораблів, що їх згідно з програмою мали збудувати, всі привані і державні корабельні варстати могли почати будову ледви 62-ох кораблів. „Тепер не має достаточного числа фахових робітників і майстрів, щоби можна було й те мале число кораблів вибудувати". — „Ще минуть цілі роки, заки можна буде почати з будовою інших". Союз механіків повідомив, що йому бракує для тих праць 1¼ міл. фахівців та що тільки 30% фабрик вишколює челядників. Іншими словами: програма будови воєнних кораблів вже затяма обтяжує до найвищого всі варстати. Додаткова програма будови 200 торговельних кораблів середньої величини на загальну суму около 2 міліона тон містоти, її тепер знову ухвалили на домагання Рузвелта, ще збільшить це перетяження корабельних варстатів. Треба буде створити поважну кількість нових варстатів, та на це потрібно знову сталі, заліза, машин і т. п., отже того всього, чого Англія також потребує для своєї воєнної машини. Коли йде про сталь, то керманич американської продукції Бет заявив недавно, що доставу сталі для Англії треба кількакратно збільшити й тільки тоді можна буде вдержати її позиції проти держав оси. Він сказав так: „З того всього виходить, що сирівці, які Америка постачає Англії, далеко не вистарчають, щоб Англія могла видержати конкуренцію з побільшенням сирівцевих джерел Німеччини". Так воно з американською будовою кораблів. З англійською будовою кораблів ще сумніше, бо навіть оптимісти оцінюють, що в англійських корабельних варстатах при дотеперішніх налетах німецких летунів можна б річно збудувати кораблів найвище на 300 до 400 тисяч тон містоти. Помімо доміній, коли брати під увагу статистику з минулих років, може досягти не цілих 100.000 тон, а все разом узяте не дорівняє навіть тому, що німецькі підводні човни та летунство посилають місячно на дно моря. Під тим оглядом Англія вже не може брати в свої обчислення Европи й Японії. З того вже загально зарисовується образ цілости: втрати й ушкодження далеко перевищують американську допомогу та власну англійську продукцію. Нічого дивного, що Англія виготовляє місячні листи корабельних втрат та подає тільки їх незначну частину. Чи це їй поможе, можна сумніватися, а найближча будучність виказже, наскільки великодушні американські обіцянки допомогти та чи американські програми покриваються з дійсністю.

Альбанці вітають Віктора Емануїла

ТІРАНА, 12. 5. — Другого дня свого побуту на альбанській землі король і цісар Віктор Емануїл у товаристві міністра закордонних справ гр. Чяна та генерала намісника Джакомінія відвідав церкви й старий мечет. На вулицях Тірани юрби альбанського населення вітали з захопленням монарха. Опісля в королівській палаті король і цісар приймав делеґацій з 10 альбанських провінцій і представників нових земель, влучених до Альбанії, та відбув з ними довшу розмову.

Італійський монарх у Тірані

ТІРАНА, 12. 5. — Король і цісар Віктор Емануїл III-ий прийняв у суботу пополудні головного вождя італійських збройних сил в Альбанії ген. Кавалера, головного вождя фльоти, команданта летунства та шефа альбанської фашистівської міліції.

Опісля відбулася під проводом короля і цісаря засідання ради міністрів, де взяли участь: міністер закорд. справ гр. Чяно, намісник Альбанії Якомоні, альбанський премієр Верлячі, ґенер. секретар альбанської фашистівської партії і всі альбанські міністри. Премієр Верлячі відчитав адресу до короля і цісаря, в якій увесь альбанський нарід дякує свойому монархові за відвідини. Опісля премієр предложив законопроект про амнестію, який король і цісар підписав. З черги відбулося прийняття при співучасті відпоручників старшин, що брали участь в операція на різних фронтах і керманичів місцевих державних та партійних установ.

Павеліч про нову Хорватію

РИМ, 13. 5. — Керманич нової Хорватії Павеліч мав у Загребі розмову з представниками італійської преси. Він повідомив, що хорватська держава обіймати́ме колишніх 20 хорватських округів. Столицею Хорватії буде не Загреб, а Лука. Лука, а не Баня-Лука, бо слово Баня є додатком з турецьких часів, зовсім не відповідним хорватській мові. Загреб лишиться надалі осідком культурного й господарського життя. Хорватська держава буде у сьогоднішньому новому господарському ладі Европи хліборобською державою.

Довоєнний провідник Мачек — сказав Павеліч — зробив ту найтяжчу помилку, що повів нарід туди, куди нарід не хотів іти. Мачек не вірив у сили народу та не мав зрозуміння для народних змагань, а через те став знаряддям у руках сербів, англійців, жидів та масонів.

ПРОПАВ БЕЗ ВІСТИ Р. ГЕС.

БЕРЛІН, 13. 5. — Як подає офіційно націонал-соціялістична партія, в суботу, 10. ц. м., Рудольф Гес вилетів літаком і досі не вернувся, тому треба числитися з його смертю.

АНГЛІЙСЬКА НЕВДАЧА ПІД БЕНГАЗІ

РИМ, 13. 5. — Головне Командування Італійської Армії подає:

В Північній Африці діяльність артилерії в районі Тобрука. Вночі на 11. ц. м. воєнні кораблі намагалися збомбардувати Бенгазі. Завдяки негайній акції надбережних батерій і німецьких бомбовиків примушено ескадру ворожої фльоти до відвороту. Три ворожі кораблі поцілено влучно бомбами важкого калібру.

У Східній Африці ворог перевів значними силами атаку на відтинку Амба Аляджі, та її легко відперто.

ШЛЯХ МІЖ ГОНКОНГОМ І ЧУНКІНОМ ПЕРЕРВАНИЙ

ТОКІО, 13. 5. — Японська преса подає урядове звідомлення команди японської фльоти, що японські відділи вдерлися до китайської провінції Квантунг і перетяли важний лучбовий шлях між Гонконгом і Чункіном.

СИРІЙЦІ МАСОВО ГОРНУТЬСЯ ПІД ІРАКСЬКІ ПРАПОРИ.

БЕЙРУТ, 12. 5. — Згідно з вістками, що напливають із усіх сторін Сирії, постійно збільшується число добровольців, що вступають до військової служби під прапорами Іраку. В Палестині й Трансйорданії англійська влада намагається всіми силами приборкати прояви симпатії для Іраку.

СТУДЕНТИ АМЕРИКАНЦІ ВИЇЗДЯТЬ З СХОДУ

Ректорат американського університету видав заклик до американських студентів, щоб покинули Ірак, Палестину, Трансйорданію та інші країни Сходу і негайно вертались до Злучених Держав

ВСІ АРАБИ ПРОТИ АНГЛІЇ

Провідник відомої секти Еджі, Шейк Сад Ібн Алі Шікман, звернувся із закликом до членів тієї секти, в якому пятнує кожного прокляттям, хто не приймає участи у боротьбі проти зрадливої Англії

Вісті з Українського Музею в Празі

СТАРІ МАПИ В МУЗЕЇ ВБУ

Серед картографічного матеріялу в Музеї ВБУ є й кілька десятків старих мап України. Деякі з них видані окремо, деякі в атлясах, чи подібних спеціяльних публікаціях. З атлясів найцінніщим у Музеї є Atlas novus Й. В. Гоманна, виданий 1716 р. в Нірнберґу. Цей атлас тепер уже велика бібліографічна рідкість — має 140 мап, між ними й кілька з територією України. Деякі з цих гоманнівських мап України є ще в Музеї й окремо. Атляс Гоманна був власністю чеха-українофіла Ю. Вейра, який у 1939 р. презентував його владі Карпатської України, а ця остання, після катастрофи, передала до Музею ВБУ. Деякі з гоманнівських мап України репродуковані й у львівському виданні 1919 р. гр. М. Тишкевича, де є мапи 1650 р., 1716 і 1735 рр. Альбомний характер має й виданий УНІнститутом у Берліні Атляс перших карт України XVII ст. З мап XVII ст. є ще в Музеї фотографія мапи з книги А. Целляріуса 1659 р., мапа Червоної Руси, Волині й України, видана в Амстердамі 1659 р. В репродукції є також мапа Л. де Бопляна, Сансона й інш. З старих мап є ще мапа Дніпрових порогів, Полтавського бою 1709 р. До цих же матеріялів приложена й мапа давніх поселень в Україні, зложена Л. Военодським для VII археольоґічного зїзду 1884 р. в Одесі. Деякі з старих мап України були репродуковані в Америці, нпр., мапа Сансона з 1674 р., видана в Ню-Йорку д-ром С. Демидчуком.

КОЛЕКЦІЯ ПАПЕРОВИХ ГРОШЕЙ У МУЗЕЇ ВБУ

У своїй колекції паперових грошей Музей ВБУ почав збирати насамперед гроші, що в різні часи ходили в Україні, а пізніше доповнив її й деякими іншими грошевими білетами. У цій колекції є досить повно зібрані гроші, випущені УНР і УД, а також різні грошеві випуски з окремих міст України — Одеси, Херсону, Єлисаветграду, Житомира, Могилева, Ростова і т. д. та Кубанського краевого уряду. Так само повно зібрані й російські гроші — царські, Тимчасового уряду, совєтські. Багато є в колекції й грошей обласних урядів з території б. Росії, а саме: Терської республики, Всевеликого Війська донського, Уральського Козачого війська, Сибірського Тимчасового уряду, Уряду Північної области, кримські, Комітету членів установчих зборів, Деникінські, Західної добровольчої армії, Туркестанського краю, Оренбурські, Бакинські, Ериванські, Пятигорські, Сочинські, Кисловодські, Владикавказькі, Астраханські, Царицинські й т. д. Крім того є гроші грузинські, вірменські, азейберджанські, Північного Кавказу, закавказькі, латвійські, тощо. Є в колекції також гроші: турецькі, сербсько-хорватсько-словінські, румунські, італійські з Венеції, австро-угорські, німецькі, польські й дещо з Америки. Але ці останні зібрані не в комплеті.

КАЛЕНДАРІ В МУЗЕЇ ВБУ

Збірка календарів у Музеї ВБУ складається тепер з 347 томів і має 140 назв. Крім того окремо ще комплетуються календарі настінні, яких особливо багато видавали у попередніх роках у Галичині (при часописах тощо). Цих видань зібрано в Музеї вже також кілька десятків назв. Порівнюючи значно менше є календарів відривних — щоденних, тижневих та місячних. Найбагатше в колекції представлена Галичина, особливо з повоєнних років, багато є також видань із Буковини, Закарпаття й Наддніпрянщини, як і з різних країв української еміґрації — Канади, Злучених Держав Півн. Америки, Арґентини, Бразилії, Далекого Сходу, Европи. З календарних серій у музейній колекції є в комплеті або майже в комплеті альманахи львівського „Дніпра", „Просвіти", „Червоної Калини", Українського Робітничого Союзу — „Товариш еміґранта", „Запорожця", „Жіночої Долі", югославянських русинів і багато ін. У деяких із цих серій бракує до комплету лише по кілька річників. У своїй колекції Музей має й деякі рідкі передвоєнні видання календарів з української провінції та з чужини.

З календарів на 1941 р. Музей досі одержав такі: з Кракова — Холмський Православний Календар, Календарець Термінарик і Календар-альманах (обидва наклади), а з празьких — „Пробоєм", „Наступу" і „Сурми".

НОВА КОЛЕКЦІЯ ПЕРІОДИКІВ У МУЗЕЇ ВБУ

У музейному відділі періодиків почали тепер формувати нову колекцію, а саме — чужомовних часописів, що виходили поза українськими землями й тільки принагідно містили якийсь матеріял на українські теми. Таких часописів зібрано в Музеї велике число; тимчасом скатальоговано 72 назви таких видань у мовах: німецькій, англійській, італійській, сербській, болгарській, словацькій і чеській. Серед них є деякі видання ще з XIX ст., т. зв. товсті російські журнали типу „Вѣстника Европы", або „Русскаго Богатства" й інші, „Былое" паризького й петербурзького видання й т. п. органи політичні й науково-історичні. Деякі з них представлені всього кількома томами, деякі ж дібрані майже в комплеті (нпр., Изд. Отд. Рус. яз. и слов. Петербурзької Академії Наук). У скатальогованій досі частині цих видань переважають публікації журнального типу; на черзі також катальоґування публікацій ґазетних, яких у Музеї зібрано ще більше, та ґазетних витинок, що їх є цілі пакунки, частково підібрані за тематичним принципом.

КОЛЕКЦІЯ КЛЕПСИДР У МУЗЕЇ ВБУ

Музей ВБУ в Празі серед своїх збірок має й колекцію клепсидр та різних похо-

---

РУДИЙ ПАНЬКО

Світла і тіні

Прикре це завдання — писати пор болячки. Проте необхідне: без контрасту, без світла-тіні ніколи не матимемо читкого рисунку. А без діягнози немає лікування. Недужий може вмерти.

Отже про „діячів"...

„Діяч" ч. 1. Називається Хапай-Лапаенко, вік невиразний, не худий, не грубий, увесь під колір тапетів, очі бігають, як миші. Прикмет особливих не має. По метриці — українець: на Україні вродився, від батьків українців походить. Бабка, пра-бабка та пра-пра-бабка чисті арійки. І по українськи говорить гаразд. Але що там говорить! Він д е к л я м у є! З патосом! Із слізкою в метушливих очах. З легким тремтінням голосових струн! З жестикуляцією!

— „За що боролися, громадяни! За що нас лютий ворог розпинав? За що нас 20 років мучили в польській катівні? Ми, ми, ми! Я, я, я!"

Трибун!... Без пяти цалів Муцій Сцевола. Лише правої руки не спалив, бо... без руки він, як „без рук". Руки, бачите, йому дуже потрібні, без рук йому цілком незручно. Бо пригадаймо — перед війною рука його не тремтіла, виписуючи на анкеті О. З. Н. — „поляк", віроісповідання „рим.-кат." Потім в л а с н о р у ч н о провадив він у „видзяле безпеченьства публічнего" евіденційні дані про „подейжаних осуб народовсці рускей". Оженився з полькою, дітей хрестив у костелі. А, як підросли Вандзя, Бася, Альойзи та Зиґмусь — о б о м а р у к а м и відмахнувся від української школи та вмістив своїх нащадків у школі „акції католіцкей".

Ох, гаразд жилося за часів „моцарства" сучасному мученикові української ідеї...

Мав VII. ступінь „уженднічий" з додатками, з самим старостою грав у бріджа, а коли ненароком спіткався на вулиці з земляком, швиденько стрибав до першої брами, або переходив на другий бік, посвистуючи „Ми перша бриґада".

П і с л я в і й н и — руки його також не дармували. Як упала Варшава — негайно зголосився до Комітету, й власноручно взяв анкетний листок. Після упадку Бельгії, Голяндії, Норвеґії — читким почерком виповнив його. Після здобуття Парижа — зложив анкетний листок та формально зареєструвався. А після приступлення до війни Італії — особливо зголосився до Провідника та запропонував виголосити реферат на тему „За що нас мучили поляки" (Мотто: „Не ридати, а здобувати!").

Тепер Хапай-Лапаенко власноручно здобув і провадить (і не ридає...) 1) комісарку фірми „Ройтешванець і Піпек", 2) комісарку над десятьма жидівськими домами, 3) концесію на горілку та тютюн. Старається ще про концесію на гру в дві карти „една пшеґрива, друґа виґрива". Напевно здобуде й цю концесію.

П. п. Хапаї-Лапаенки „не ридають, а здобувають". У них завсіди, як не одна, то друга виграє.

„Діяч" ч. 2. Називається Босяк-Босякович, літ коло 50, грубенький, лисенький, мельоник („котелок"), американські окуляри. Ходить обережненько, якби з кишенях яйця ніс. Говорить поважно: що слово, немов би карбованця дарував. Діяч. Бувший ес-ер, тепер фахівець-опозиціонер. Все знає. Всі розуми зїв. Стрижене-голене. Чорне-біле. Чорного кота на біло випрати — то для нього забавка. Навпаки — також може, — чому ні?... Ходить по світі, як кіт: власними крученими стежками. До Комітету ці стежки не провадять. Що там Комітет, — я сам собі Комітет. Комітет, бачте, то кубло корупції, громадяни самі злодії, крутії та потураки у Комітеті сидять. Не вірите? То послухайте: „Вчора сам бачив. Входжу на подвіря Комітету за власною потребою, а тут з пивниці щось як шмигне! Дивлюсь, а то сам провідник на подвіря вилазить і під пахою 7 бочок трану й 5 скринь з яйцями тащить. Не сходячи з місця, одну бочку випив, а решту відразу розпродав. Москалям та білорусинам на розі Нового Світу".

ронних і поминальних оповіщень. Ця колекція має вже понад 150 чисел і доповнюється новими. Є в ній клепсидри з усіх українських земель і з еміграції, присвячені, як видатним українським діячам, так і рядовим громадянам. Багато жалібних оповіщень видано в різних містах і країнах у звязку з смертю С. Петлюри; є клепсидри М. Грушевського, Є. Коновальця (з Далекого Сходу), М. Тарнавського, Є. Петрушевича і т. д., з давніших І. Франка й інш. Багато клепсидр жертв визвольної війни з Москвою, Польщею, мадярами, тощо, померлих у таборах інтернованих та полонених, на еміграції, в тюрмах, жертв пацифікації, а також української академічної молоді, професорів, жіноцтва і т. д.

При цій колекції складається альбом світлин та ілюстрацій українських намогильних памятників на чужині, серед яких є світлини памятника поляглим у Німецькому Яблонному, Терезині, Пардубицях, Повхові, Ліберці, Щепюрні і т. д., а також надгробків на могилах С. Петлюри, Д. Вітовського й інш.

„ЗАГАЛЬНА БІБЛІОТЕКА" В МУЗЕЇ ВБУ

Бібліотечні колекції Музею ВБУ в Празі поповнилися в останній час серією „Загальної Бібліотеки", видання Української Накладні в Ляйпцігу. Цей цінний дар зробив Музееві ред. Вол. Янів з Берліна. На жаль, у цій серії, що нараховує поверх 250 чисел, є деякі пропуски, а саме — бракує чч.: 7, 8, 21, 26/27, 34, 35/35, 40, 44/47, 43, 63/64, 67, 79/84, 94, 105, 111, 129, 161, 171, 204/205, 209/211, 214/215, 220/221, 252 і всі дальші. Ці пропуски дуже бажано доповнити й Музей буде вдячний за присилку кожної з означених книжок „Загальної Бібліотеки".

Адреса Музею ВБУ: Українське Музеум, Прага-Нусле II., Горимірова 6.

124.000 пожежників при праці

ШТОКГОЛЬМ, 13. 5. — Німецька відплатна атака на британійську столицю вночі під неділю тривала понад 7 годин. Один спеціяльний звітовик британійського радія приглядався тій атаці з даху одного будинку. На підставі власних спостережень він заявив у свойому звіті таке:

„Чогось такого я ще ніколи не бачив і думаю, що інші мешканці Лондону також не бачили чогось подібного. Годі описати це пекло, яке ми пережили". Далі описує, як ціле величанське місто загравав багатьох пожеж освітлювала, наче вдень. Предметом тієї атаки став центр міста. Раз-у-раз налітали хвилями німецькі літаки, що кидали тисячі розривних і запальних бомб. Дуже важко було гасити пожежі, бо несподівано злітав дощ розривних бомб. Британійське міністерство летунства признало, що згадана атака спричинила дуже великі шкоди й дуже велике число жертв. Перш усього потерпіли ті частини міста, що вже двічі були бомбардовані. Попередні літаки ушкодили тисячі домів. Підчас останнього налету всі ці будинки там завалилися. Таксамо позападалося багато прилюдних схоронищ, збудованих великими коштами.

Кореспонденти шведських щоденників у Лондоні назвали останню летунську атаку на Лондон найсильнішою від початку війни.

Кореспондент щоденника „Свенска Дагблядет" так описує свої враження:

„Спалахнуло багато пожеж, місяць закрили димові хмари. Замовкла протилетунська артилерія. Чути було шум нічних ловецьких літаків і стукіт скорострілів. Стало жахливо. Всюди бушувало море полумя. Здавалося, що пожежники не в силі опанувати вогню. У великому бльоку будинків парляменту бомби знищили, крім палати громад, ще й палату лордів та історичну тисячелітню уестмінстерську галю. Таксамо багато бомб впало на британійський музей, який досі пощадили. Поки що ще не знати розмірів пожеж у музеї, але ще в неділю ввечері там працювала пожежна сторожа".

Кореспондент „Штокгольмс Тіднінген" пише, що сім годин греміли над містом німецькі бомбовики, як ніколи перед тим".

„Соціальдемократен" подає, що 12.400 лондонських пожежників мусіло працювати з найбільшою напругою, щоби погасити вогонь.

Зпоміж багатьох чужинних журналістів тільки одному американському кореспондентові Едвардові Бітієві дозволили оглянути такі особливо важко збомбардовані англійські портові міста, як Брістоль, Кардиф, Ліверпуль і ще одно четверте, мабуть Глезгов. Безперервні німецькі атаки перемінили англійські міста у румовища. Тисячі людей мусіли попрощатися з життям. Ще доїзду до Англії цілком не припинили, але знищення, спричинене дощем німецьких запальних і розривних бомб, просто фантастичні.

ФІРЕР ПРИЙНЯВ АДМІРАЛА ДАРЛЯНА

БЕРЛІН, 13. 5. — Адмірал Дарлян, заступник голови французької ради міністрів, склав візиту канцлерові Гітлерові в приявності міністра закордонних справ Великонімеччини фон Рібентропа.

ДИПЛЬОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ МІЖ МОСКВОЮ І БАГДАДОМ

МОСКВА, 13. 5. — Комісаріят закордонних справ Совітського Союзу проголосив у понеділок вранці повідомлення про те, що між Іраком і Совітським Союзом почалися переговори про встановлення звичайних дипльоматичних взаємин. Далі подали в тому комунікаті, що вже давніше іракський уряд робив пропозиції навязати дипльоматичні взаємини, але тоді Совіти це відкинули. З. ц. м. знову видвигнули цю справу за посередництвом совітського посла в Анкарі, Виноградова. Тепер совітський уряд уже не бачив ніякої причини, щоб знову відкидати предложення іракського уряду.

БОЙКОТ АНГЛІЙСЬКИХ ТОВАРІВ В АРАБСЬКИХ КРАЯХ

ТЕГЕРАН, 13. 5. — У краях, замешканих арабами, йде сильна акція бойкоту товарів і продуктів англійського походження.

СВЯТА ВІЙНА ПРОТИ АНГЛІЇ

БЕЙРУТ, 13. 5. — Великий муфті єрусалимський видав заклик до всіх 220 міліонів магометан, спрямований проти Англії. Заклик виває всіх вірних почати святу війну проти Англії.

АНГЛІЇ ЗАГРОЖУЄ ГОЛОД

НЮ-ЙОРК, 13. 5. — Брак харчів дається дошкульно відчувати в Англії. Міністер хліборобства Англії Вікерд заявив, що засоби харчів вистарчать тільки на кілька тижнів. У короткому часі Англії загрозить голод, оскільки Америка не зможе доставити харчів.

„Такий приклад згори, то й не дивно, що й підлеглі не кращі. Господарський референт щодня по 12 вагонів борошна краде та до своєї кімнати складає. Що вкраде борошна зраня, то жінка хліба ввечері випече та по спекулятивних цінах розпродує. Так розбагатів, що „драпач хмур" на поштовій площі купує. Вже задаток дав — 123 міліони. Гроші автом везли".

Ні, ні до жадних комітетів п. Босяк-Босякович не ввійшов і не ввійде.

Вся його робота — щоб комітети розбити. Від рана до вечора, від вечора до рана, як білка в колі, бігає, лазить, метушиться по своїх кручених крутійських шляхах. Від уряду до уряду, від „особи" до „особи" (хоч би особи ці були чужинцями), інформує, інспірує, доводить, товкмачить, сміттям та гноем власну справу закидає, всі нормальні відносини рве, крутить, нищить. Дарма, що цим псує цілу акцію втривалення наших позицій, дарма, що тінь кидає на чисте національне обличчя. Дарма... Що для нього це все! Він діяч. Він „діла". І не розуміє, що власну матір розпинає.

Йому би лише в брудній воді плескатися, а що в цій воді втопиться власна дитина — дарма!

Ось як він, п. Босяк-Босякович, когось звалить, когось знищить та сам на становище видряпається — ось тоді „він покаже", як належить будувати. Тимчасом нехай усе згине, щоби він своє брудненьке „стрижене" довів.

Довго на розі двох вулиць крутив мені п. Босяк-Босякович ґудзика.

Я, я, я... Я, я, я...

Нарешті я спитав його, щоб звільнитися: — „Чи не знаєте, до котрої в Комітеті приймають вплати на національний податок?"

Він остовпіло подивився на мене, випустив в руки ґудзика й швидко відійшов. Підходячи, мурчав: „Податок!... Ще їм податок!!!..."

Не діяч. Здибався з ним припадково на розі двох рухливих вулиць. Навколо бурлив міський рух, сліпило очі сяйво нагальних неонів. Небо плакало ріденьким дощем. Сіреньке старе пальто. З жалісно звисаючих крисів капелюха капала вода. Змучене, але спокійне обличчя. Молоді очі на старому лиці жевріли спокійним усміхом.

„Що поробляєш, брате? Як живеться? Працюєш?... Заробляєш?... Кілька років не бачилися?..."

„Е, яка там праця... Заробляю, щоб не вмерти. Але праці — праці громадської то є. Щоб і 100 рук мав, то всієї не переробити.."

„Так, праці є досить, — повторив він задумано та додав: — Памятаєш, як колись працювалося в Україні? То була праця..."

"Чи памятаю? Ох, памятаю!"

Київ. Вогневий буревій. Зрив — напруження всіх сил. Загибіль товаришів. Радість перемоги й тупий біль відвороту. Памятаю: червінь крови на білих снігах — Зимовий Похід.

І ще. Памятаю: 20 років еміграційної катівні. Без повітря, без завтрішнього дня. Але з вірою в далеке сяйво... з вірою, що Вона прийде... Вірою та надією...

„Памятаю все, брате, — тихо відповів йому.— Щастя, що нарешті дочекалися ми великого перелому. Ще не надійшов ранок, але ніч — вже минає".

Швидко, швидко вийде сонце і розігріє наші душі. З погною мук і крови зросте нове молоде поле... Може й нас старих сподобить Бог жнива дочекатися.

„Побачимо! Вірю, що дочекаємося", — бадьоро відповів він і очі його, задивлені в далечінь, неначе відбили сяйво проміневої мрії. Дочекаємося! — повторив він твердо. — Лише треба вірити та працювати. Вірити й усе з себе віддати, нічого для себе не вимагаючи".

Попрощалися. Я довго дивився вслід за ним, але сильветку його глитнула сіра юрба. І на душі було тепло, спокійно. Бо за одного праведного десять тисяч грішників помилувано буде...

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ТРАВЕНЬ.
14. Середа — Єремії пр.
15. Четвер — Атан. В. м. А.

— ВСІМ НАШИМ ВІДБОРЦЯМ подаємо оцим до відома, що з днем 15. травня здержимо дальшу висилку наших часописів і журналів коли до цього речинця не вирівняють своїх залеглостей.

— ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ РЕМІСНИКІВ відбудеться в дні 17. травня ц. р. в год. 9-ій, саля VOT, Ад. Гітлерплац 12, II. поверх.

— КОМБАТАНТИ Й ІНВАЛІДИ! Останні два дні реєстрації українських комбатантів та інвалідів на терені Кракова — це середа 14. і четвер 15. травня ц. р. в УДК в Кракові при вул. Льоретанській 18, партер, між 18 і 20 годиною. По цьому речинці ніяких зголошень чи виправдань не прийматимемо. Управа Секції ДУКТІ при УДК в Кракові.

— ЧЕРГОВІ СХОДИНИ СЕКЦІЇ НАРОДНЬОГО ЗДОРОВЛЯ при УДК-Краків із відчитом д-ра Парфановича відбудуться в четвер 15. ц. м. в год. 19.30 при вул. Зелений ч. 26/III/7. 2х

— ЦЕНТРАЛЬНА ПРАВНИЧА СЕКЦІЯ при УЦК, Краків, Зелена 26/III, просить м-ра СЕМЕНА ПОРТУХАЯ, що мабуть перебуває на терені Великонімеччини, у важній справі подати негайно свою теперішню адресу.

— ЗБІРКА МУЖЕСЬКОЇ ЧОТИ КРАКІВСЬКОГО КУРЕНЯ МОЛОДІ у вівторок, 13. травня ц. р. в год. 19.30 в юнацькій салі при вул. Льоретанській ч. 18. Приявність усіх членів мужеської чоти обовязкова. — Курінний.

— КУРС КРОЮ І ШИТТЯ В ЛЮБЛИНІ. УДК в Люблині організує 3-місячний курс крою і шиття, в якому можуть узяти участь дівчата міські й сільські, а також замужні жінки. Дозвіл на відкриття й ведення курсу вже є. Записи приймає Секретаріят УДК.

— ВИЙШОВ новий III. том праць Історично-Фільольогічного Т-ва в Празі. — Зміст: М. Антонович: Погранични Босий; Б. Крупницький: З життя першої української еміграції; В. Щербаківський: Концепція М. Грушевського про походження українського народу в світлі палеоетнольогії; Дм. Чижевський: Український літературний барок; Ів. Панькевич: Літературний бідермаєр у галицько-українському письменстві; С. Наріжний: Розвідування московських посланців на Україні в другій половині XVII ст. — Ціна книжки з пересилкою 40.— кор. (4 нім. марки). Замовлення слати на адресу Історично-Фільольогічного Т-ва: Праг-Нусль, № 1007, Протекторат Б. у. М. — Там же можна замовляти й два перші томи праць, що містять праці таких авторів: Дм. Антоновича, Дм. Дорошенка, В. Біднова, Л. Білецького, Ст. Смаль-Стоцького, І. Мірчука, Ол. Лотоцького, К. Лоського, Ст. Сірополка, Іл. Свєнціцького, К. Чеховича, Ром. Смаль-Стоцького, М. Гнатишака, Л. Чикаленка, В. Сімовича, В. Садовського, Ол. Шульгина, Вол. Дорошенка, А. Яковлева, Яр. Пастернака, Ів. Борковського, В. Прокоповича, Ф. Слюсаренка й інш. членів Т-ва. Ціна I. тому 50.— К., II. т. 60.— К. Всі три томи праць 150.— К. Кількість комплетів обмежена.

— ГОЛОВА УДК В КРАКОВІ, прок. Г. Онуферко, перепровадився і мешкає тепер при вул. Зелений ч. 14, м. 3.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили в Балигороді (в золотих): інж. Гладишовський Ол. 20, полк. Стефанів Гнат 20, д-р Гвоздецький Евген 20, мец. Заньків Мих. 16, радн. Войтович Вол. 10, радн. Малецький Ераст 10, д-р Стецюк Гр. 50, інж. Нападієвич Юрій 15, м-р Осідач Микола 60, нач. Рижевський Остап 10, м-р Луцький Олег 50, м-р Ясеницький Ол. 50, дир. Чир А. 20, дир. Козак Мик. 30, д-р Ольшанський Вол. 50, д-р Давидович Н. 20, д-р Пиць Іван 60, д-р Яценків Роман 10, о. Гащак Мих. 10, о. Атаманюк Теод. 10, м-р Субтельний Мир. 10, м-р Бордевич Ів. 5, м-р Гамерський Б. 10, м-р Шуль Яр. 5, м-р Равдюк Ром. 10, м-р Бажалук М. 20, Варава О. 5, Тимчук Р. 6, Притуляк Д. 20, Якимів Вол. 11, Глухий Вол. 10, Кордуба Р. 5, Медвідь Вол. 10, Кобилецький Я. 10, Литвинко З. 10, Пелешок П. 5, Брехунівна Я. 5, Дрогомирецький Б. 5, Черешньовський А. 10, Филевич А. 10, Козак Гр. 10, Кіт Р. 5, Белюх К. 5, Затонський 5, Заклинський М. 5, Васечко С. 5, Ковальський Ю. 5, Нападієвич Р. 5, інж. Вишинський Вол. 10, Нагірянський З. 2, Габак С. 2, Трицецька Дозя 4, Гедь Мих. 2, Найдушинський Мих. 2, Іванцик П. 2, Міняк Р. 2, Медвідь Е. 2, Гамерський Я. 2, Кузьмакова М. 15, Каплиста М. 5, Гутай О. 5, Пелехович О. 70, Михальчак 3, Беневят Ст. 5, Пицик і Маріяшовський 8, Кін А. 3, Олющак М. 3, Романишин Ст. 3, Сейчак О. 1, Сивак Ів. 3, Черник В. 5, Галай Мих. 7, Макарик Е. 2, Гавдум Мик. 5, Венгринович М. 5, о. Левець Мих. 5, Кріль Степанія 10, Мелимука І. 5, Чужак Б. 2, Осінська Наталія 2, Цуприк Богдан 5, імпреза 2-го роя жін. чоти 32 К. М. 53.15, збірка учнів нар. школи 7.50. — Хто черговий?

З життя наших установ

Загальні Збори Лемківського Союзу Кооператив

(ОКРУЖНОЇ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ) В СЯНОЦІ.

Загальні збори ЛСК, тепер ОСГК (Окружної сільсько-господарської кооперативи) в Сяноці, відбулися 29. квітня ц. р. у салі Союзу при участи 89 представників від 89 кооператив із рішальним голосом і 23 гостей та представників німецької влади (штабсляйтер Інгст, від Ревізійного Союзу інж. Павликовський, дир. Фостаківський, інж. Зибенко, інж. Карпінський, від Українбанку в Ярославі дир. Кузик, УСК в Горлицях дир. м-р Сілецький, від Дістріктштелле у Кракові п. Гірш, від Ґешефтцентральштелле інж. д-р Няньчур та п. Лазор, від центральної каси п. Бізанц).

Загальні збори відкрив голова Надзірної Ради інж. Михайло Кравців. З черги, на внесок дир. Масника, предсідником зборів вибрано інж. Гладишовського. Звіт із діяльности Союзу склав о. дир. Ганушевський. Перші організатори повоєнного Союзу доконали великого діла, бо з нічого створили окружну кооперативу, установу, яка сьогодні стоїть на першому місці в Г. Г. Поважні успіхи осягнув Союз завдяки прихильности німецької влади, якій належиться від нас повне зрозуміння. Одночасно до розбудови кооператив багато причинилося наше учительство. Торговельну діяльність зясував на основі цифрових даних про кількість вагонів закуплених і проданих товарів та сільсько-господарських продуктів й обговорив діяльність поодиноких складів. У Горлицях повстав Повітовий Союз Українських Кооператив і в звязку з тим білянс розділено; централя ЛСК виказувала на день 31. грудня 1940 1,822.419.37 зол.

З черги п. Лазор, представник Ґешефтцентрале, пояснив ролю комісара в ЛСК і запевнив, що Ляндвіртшафтліхе Центральштелле і надалі буде давати кредити для ЛСК та збільшить приділ машин. Опісля нач. дир. інж. Омелян Тарнавський зясував німецьким гостям звіт о. дир. Ганушевського в німецькій мові. Від Контрольної Комісії склав звіт інж. Михайло Кравців.

Звіт із ревізії, переведеної з доручення Українського Відділу Р. З. Г. К. у Кракові в днях 1. I. до 6. IV. 1941, склав ревізор інж. Зибенко, а поревізійне письмо відчитав дир. Фостаківський.

На внесок дир. Климковича білянсову надвижку в сумі 136.360.70 зол. розділено одноголосно так: до запас. фонду 81.405.97 зол. централя, 25.589.13 зол. Горлиці, себто 106.995.11 зол., на ощадностевий фонд 29.365.59 зол. Разом 136.360.70 зол.

О. дир. Ганушевський прочитав прелімінар на 1941 рік: у приходах суму 107.150.— зол., у розходах суму 106.765.— зол., сподівана білянсова надвижка 385 зол. Загальні збори одноголосно затвердили прочитаний прелімінар бюджету та признали абсолюторію Надз. Раді й Дирекції. На внесок предсідника інж. Гладишовського покликано Надзірну Раду у такому складі: д-р Витвицький Степан, інж. Холевчук Михайло, інж. Заліщяк Гриць, о. Середович Василь, війт Подубинський Василь, дир. Масник Гриць, д-р Блавацький Василь, Корчинський Зенон, полк. Стефанів Гнат. Заступники Надз. Ради: Черкес Степан, Глудно, Черешньовський Іван, Масляк Михайло.

Після цього представник влади штабсляйтер Інгст говорив про співпрацю окружної кооперативи з державними чинниками. На внесок предсідника загальних зборів вибрано Ревізійну Комісію у складі: інж. Гладишовський, дир. Ярошевич, о. Менцінський Степан та змінено назву установи „Лемківський Союз Кооператив" на: Окружна Сільсько-Господарська Кооператива з відповідальністю уділами в Сяноці.

Слід додати, що Лемківський Союз Кооператив за б. Польщі був сіллю в очах поляків. По війні розрісся в окружну економічну установу. Охо.

Загальні Збори Госп.-торг. С-ки „УГАС"

Дня 10. травня відбулися в Кракові в салі Українбанку перші річні збори акційної господарсько-торговельної спілки УГАС. Зборами проводив голова Надз. Ради інж. Хроновят.

Звідомлення з діяльності Спілки за 1940 рік подав дир. Кузів, а звідомлення Надзірної Ради і Ревіз. Союзу з провірки білянсу та рахунку зисків і страт інж. Хроновят.

З чистого зиску Спілки в квоті 17.813.65 зол. збори призначили 20 відс. до запасного фонду, 5 відс. на виплату дивіденди, а решту на резерву на майбутній рік.

До Надзірної Ради ввійшли: д-р Володимир Кубійович, інж. Михайло Хроновят, інж. Панас Міляннич, інж. Гриць Залізняк, дир. Степан Кузик, дир. Петро Зелез, дир. Корнило Бородайко, дир. Павло Іванів, дир. Евген Свіщевський і дир. Стах Думин.

Збори уповноважили Управу скликати внедовзі надзвичайні загальні збори в справі піднесення акційного капіталу Спілки.

Комунікат КоДУСУ

Ділимося з нашим громадянством радісною вісткою, що завдяки заходам У. Ц. К. зможе нових сто українських студентів дістати стипендії і виїхати на студії до німецьких високих шкіл, одних із найкращих у світі. В першу чергу розглянено подання, які вже є в нас і яких ми попереднім разом з уваги на недостачу фондів не могли узгляднити. Далі візьмемо під увагу нові подання, головно початкуючих студентів і абсольвентів ґімназії. Цей раз будемо розглядати подання передусім із точки погляду потреб українського життя: отже в першу чергу подання на технічні студії, адміністраційні, комунікаційні, державно-політичні, господарські, орієнталістику, мистецько-пропаґандивні, як кінематоґрафія, театр, радіо, — дальше соціяльні науки, фізичне виховання і т. д.

Подання просимо вносити негайно. До подання долучити: власноручно написаний життепис, посвідку про студії — відпис індексу або свідоцтво зрілости, якщо не зачав ще студій, леґалізовані через УДК або Студ. Товариства, посвідку про матеріяльний стан, опінію УДК і Студ. Секції, опінію фаховости, виставлену через відповідного референта при УДК, чи даний кандидат надається на студії, які хоче розпочати. Прм., хтось хоче студіювати адміністрацію; отже відповідний референт-правник виставляє йому референції, що він дійсно надається на адміністраційні студії. На технічні студії виставляє референції інжинір і т. д.

Коли хто має вже в нас подання, а бракує в них згаданих залучників, то нехай доповнить їх. Це торкається передусім подань, які були внесені до ДоФУСу в Берліні, а які ДоФУС переслав нам. Нові кандидати можуть — тому, що справа дуже пильна — внести наразі саме подання й життепис, а залучники долучити пізніше. КоДУС.

Болгарія про совітську політику

СОФІЯ, 13. 5. — Болгарська прилюдна опінія зустрінула з великим зацікавленням вістку, що совітський уряд рішив не вважати дотеперішніх послів Бельґії, Норвеґії та Югославії в Москві дипльоматичними представниками тих держав. Заповідач болгарського радія в Софії заявив, що з того рішення Совітського Союзу виходить, що він вже не вважає Бельґії й Норвеґії суверенними державами, а щодо Югославії, то вважає, що вона перестала істнувати. З того виходить, що Совітський Союз стоїть на тому, щоби йти з великодержавами оси. Становище совітського уряду вказує, що він дійсно признав нове положення на Балкані.

З українського життя

З ПОРОХНИЧЧИНИ.

Дня 27. квітня ц. р. відбувся в **Чудовичах** б. Порохника концерт у честь Т. Шевченка, що його влаштувала місцева школа під управою п. Антона Кота. Програма: „Дитяча посвята" — хор, реферат — п. Прокопів Юліян, представник Делеґатури УДК в Порохнику, „Доля", „Іван Підкова", „Мені тринадцятий" — декламації, кілька пісень, відспіваних шкільною дітворою на один голос (унісоном). Гарно виведено інсценізацію „Розрита могила" та виставу „Садок вишневий". Добре зроблено, що ролі старших віддано старшим. Концерт закінчено національним гимном. Присутніх б. 100 осіб.

Дня 4. травня ц. р. відбулося в **Порохнику**, заходом місцевої Делеґатури УДК, спільне свячене й то подвійне: одне для місцевого табору УСБ в год. 12.30, друге для інтеліґенції і провідних працівників району в год. 16. — У першому свяченому взяв участь — крім 116 юнаків УСБ — провідник табору п. Шварц, провід Делеґатури та п. посадник Порохника. Приявних вітав делеґат о. Яхимович, що заохочував юнаків до мужнього переношення таборових порядків і здобування чеснот спільного, орґанізованого життя; особливо ж повинні ті слова справити нехибне поняття серед частини таборовиків і освідомити їх, що загально-національних справ не вільно ніколи брати з погляду особистих чи хвилевих невигод. — Кілька пісень, проспіваних спільно, піднесли настрій і гумор. Під кінець промовив ще п. Шварц, звертаючись до юнаків із вимогами карности, солідности в виконуванні обовязків і товариськости та дякуючи Делеґатурі за влаштування свяченого. Закінчено його національним гимном. — У свяченому для громадянства Порохника й району взяло участь теж 8 німецьких старшин. Свячене відбуто в означеному порядку. По привітанні присутніх, особливо ж гостей, о. Делеґатом, відспівав хор місцевого УОТ під управою п. Л. Григорієва дві воскресні й кілька народніх пісень, що зробили на гостей помітне враження. В звязку з тим представив коротко п. О. Новак німецьким старшинам значіння пісні в житті українського народу. Приявні проспівали теж кілька пісень. Під кінець місцевий командант міста подякував за запрошення на це свячене та, прощаючи всіх, ставив нам за взір німецьку армію з її прикметами. Симпатично й весело дякував в імені громадянства найстарший із присутніх, п. Скарупа з Гавлович. Відспіванням національного гимну закінчено свячене. **ен.**

ПОСЯННЯ.

ПОЛНЯТИЧІ Й ЧАСТКОВИЧІ ПРИ ПРАЦІ.

Мало є сіл на Посянні, де місцеві люди говорять українською мовою. На 44 сіл, що мали свої читальні, під наглядом філії „Просвіти" в Ярославі, говорило рідною мовою лише 7 сіл, вживаючи її в читальні й що деяких домах. Причиною цього польщення Посяння ще від австрійських часів була матеріяльна й суспільна опіка польських дворів, священиків і польського вчительства з одного та брак активної української інтеліґенції з другого боку.

Та не всюди так було. Два села, що належать до одної парохії, **Полнятичі й Частковичі** — це тверді українські бастіони, положені на окраїнах ярославського повіту, межуючи з чисто польськими селами. Парохом цієї парохії є о. кан. Теодор Ярка. Перейшов він за Польщі безліч терпінь і переслідувань. До праці над піднесенням культ.-освітнього рівня у своїй парохії, до якої належать ще три села: Воля, Розвениця і Рознітів, запряг не тільки себе, місцеву інтеліґенцію, але й власних дітей. Пані Наталія Ярка, сопран-солістка, знана з виступів на концертах у Ярославі, Переворську й ін., має багато заслуг на полі зорґанізовання церковного й світського хору. Вона плекала народні звичаї впроваджуванням народніх одягів, вишивництва й танків. Студенти вищих шкіл: Омелян, Володимир, Денис і Остап Ярки зайнялися зорґанізуванням аматорських гуртків, уладжуючи вистави в селах на терені парохії, закладали спортові орґанізації, Луги, Л. К. С. та орґанізували мячеві змагання. Сільські хори виступали в українських народніх одягах на концертах і імпрезах в Ярославі.

Після розвалу Польщі праця пішла повним темпом. О. кан. Т. Ярка зорґанізував, за дозволом гр.-кат. епископату, самостійне сотрудництво в Рознітові, відбудував церкву й віддав до диспозиції о. ред. П. Дзедзикові, свому сотрудникові.

Восени 1939 р. приходство в Полнятичах стає осідком і центром культ.-освітнього життя, матеріяльною та моральною піддержкою біженців-інтеліґентів. Усі села на терені парохії одержують українські школи й українських солтисів. Діти вітають самочинно вчительство у своїх школах та виходять їм назустріч. Орґанізується праця не тільки на культ.-освітньому полі, але й на господарському й політичному, відбуваються наради представників громад та українських установ. Орґанізується три районові концерти під управою п. Дениса Ярки, чотири святочні академії, чотири амат. вистави й кілька рефератів. Українська нар. школа в Полнятичах вела 3-місячний зимовий курс для молоді й дорослих, при допомозі вчительства та інтеліґенції. Предмети: українська культура, історія, народні звичаї, пісня, українська й німецька мови; число курсантів 61. Орґанізується дитячі садки, улаштовується районові зїзди з пописами дітей на районовім святі садків із усіх сіл парохії.

Білянс дотеперішньої праці в 1941 р. такий: ялинка, просфора, свята 22. I. і 29. I., Шевченківські свята, реферати про наших героїв Біласа, Данилишина й Ольгу Басарабову, Свято Матери та свячене.

Не всі села стоять на однаковому культ.-осв. рівні. Для кращої консолідації села рішуче не вільно підривати довіря до дотеперішніх керманичів і тим самим до всього українства.

КУРС ПРОВІДНИЧОК ДИТЯЧИХ САДКІВ У КРАКОВІ

починається 20. V. 1941 р. і триватиме до 15. VI. 1941. Вписи щоденно від 15—18 год. в УДК, Краків, вул. Льоретанська 18. Учасницями курсу можуть бути студентки високих шкіл, вищих кляс середніх і фахових шкіл, інтеліґентні жінки й дівчата, що скінчили 7 кляс народніх шкіл й мають 18 літ життя. Абсольвентки курсу дістають свідоцтва-патенти. Оплата за навчання 20 зол.

УДК-Краків.

ФОТО-КОНКУРС „ДОРОГИ"

Редакція ілюстрованого журналу „Дорога" проголошує оцим фото-світливний конкурс. Участь у конкурсі можуть брати всі українські світливці.

Конкурс триває до дня 15. червня ц. р. Тематика необмежена. Першенство мають світлини з українських теренів Ген. Губернаторства, перш усього краєвидні, етноґрафічно-побутові, архітектурні й репортажні з громадсько-суспільного життя (старі будівлі, церкви, одяги, приладдя, типи людей, портрети діячів, весілля, забави, мандрівки, установи й їх життя, дітвора і т. д.).

Формат світлини найменше 6×9 на лискучому білому папері. Побажані побільшення.

Світлини присилати найдалі до 15. червня з докладними даними: назва світлини, назва обєкту, місцевість, час даної події і т. д.

Автор, попри евентуальний псевдонім, мусить долучити своє дійсне прізвище й докладну адресу. Прислання світлин є однозначне із зголошенням до участи в конкурсі. Всі надіслані світлини залишаються власністю редакції, з правом використання їх у пресі поза конкурсом, за звичайним гоноруванням (незалежно від евент. нагороди).

Між учасниками конкурсу будуть розділені редакцією журналу три нагороду: І-ша в висоті 75 зол., ІІ-га 50 зол., ІІІ-тя 25 зол. готівкою, фотоматеріялами або книжками видання „У. В-ва", залежно від бажання.

Жюрі для оцінки мистецького рівня світлин (попри їх бездоганне технічне виконання) складається з трьох мистців фото-аматорів, членів оціночних жюрі давніших конкурсів Українського Фотографічного Т-ва.

Світлини з одночасним зголошенням до участи в конкурсі слати на адресу: Редакція „Дорога", Краків, Райхсштрассе 34/I, з дописком: фото-конкурс.

На випадок відповідної кількости й відповідного мистецького рівня світлин, відбудуться в Кракові й українських містах Ген. Губернаторства фото-вистави.

РЕДАКЦІЯ „ДОРОГИ".

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол. 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба вплачувати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва за Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-30. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79.